

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak (przewodniczący)
SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)
SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa A. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu
Okręgowego w T. z dnia 9 września 2014 r., sygn. akt IV Pz [...],
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 maja 2018 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w T.
z dnia 16 października 2017 r., sygn. akt IV Pz [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Pozwany pracodawca rozwiązał z powódką umowę o pracę na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. wobec przedstawiania jej w postępowaniu karnym zarzutu popełnienia czynu zabronionego z art. 228 § 1 k.k. Sąd Rejonowy w T. zawiesił postępowanie na zgodny wniosek stron (art. 178 k.p.c.), które potem umorzył wobec niezgłoszenia w ciągu roku wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania (art. 182 § 1 k.p.c.). Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z 9 września 2014 r. oddalił zażalenie powódki na umorzenie postępowania.

W skardze o wznowienie postępowania - wskazującej na podstawę z

art. 403 § 2 k.p.c. - powódka podała, że postępowanie karne zakończyło się wyrokiem uniewinniającym. Pozwany bezkrytycznie podszedł do faktu postawienia pracownikowi zarzutu łapownictwa biernego. Powódka nie była w stanie wcześniej wykazać, iż zarzucanych jej czynów się nie dopuściła.

Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z 16 października 2017 r. odrzucił skargę powódki o wznowienie postępowania zakończonych postanowieniem tego Sądu 9 września 2014 r., sygn. IV PZ [...]. Uznał skargę za niedopuszczalną, gdyż sprawa nie została zakończona wyrokiem, lecz postanowieniem oddalającym zażalenie powódki na umorzenie postępowania po zawieszeniu postępowania na zgodny wniosek stron. Podstawą odrzucenia skargi są przepisy art. 399 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 401¹ k.p.c.

W zażaleniu powódka zarzuciła „rażące naruszenie przepisów” art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 399 § 1 k.p.c. przez odrzucenie skargi o wznowienie postępowania, w sytuacji gdy jest to rażąco niezgodne z zasadą prawa obywatela do sądu, zasadami współżycia społecznego i zasadami naczelnymi ustroju Państwa (zasadą państwa prawa, zasadą praworządności) i skutkuje naruszeniem prawa skarżącej do pracy. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyjęcie skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty i argumentacja zażalenia nie uzasadniają wniosku o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Odwołanie do art. 45 ust. 1 Konstytucji nie jest zasadne, gdyż ustawa zasadnicza stanowi jednocześnie, że postępowanie przed sądami określają ustawy - art. 176 ust. 2. Jest to regulacja szczególna do art. 45 ust. 1, a także do „zasady państwa prawa i zasady praworządności”, co oznacza, iż decyduje porządek normatywny określony w ustawie proceduralnej (k.p.c.). Skarżąca nie zarzuca niekonstytucyjności art. 399 k.p.c. Przepis ten pozwala wnieść skargę o wznowienie postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem. Nie można wznowić postępowania zakończonych postanowieniem, za wyjątkiem szczególnej podstawy wznowienia z art. 401¹ k.p.c., która w tej sprawie nie występuje.

Prawo do sądu nie jest nieograniczone w aspekcie skargi o wznowienie postępowania, gdyż wartością w systemie prawa jest również porządek prawny wynikający z orzeczeń sądowych kończących postępowanie, a które nie mogą albo nie powinny być dowolnie wzruszane. Wyrok jako orzeczenie merytoryczne kończy spór prawny, którego strony same nie zlikwidowały. Tłumaczy to, że tylko wyjątkowo ze względu na podstawy i termin (art. 401-403 i 407 k.p.c.), dopuszczalne jest wniesienie skargi o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem.

Inna sytuacja występuje, gdy postępowanie zakończono postanowieniem o umorzeniu postępowania, gdy zostało zawieszone na zgodny wniosek stron i wobec upływu terminu zawieszenia Sąd umorzył postępowanie. Wówczas to same strony decydują o procesowym (a nie merytorycznym) zakończeniu postępowania.

Art. 399 k.p.c. jako regulacja szczególna wyłącza stosowanie klauzul generalnych, do których odwołuje się zażalenie i które spełniają swą funkcję w prawie materialnym a nie procesowym. Środki kontroli odwoławczej w procedurze cywilnej są ściśle unormowane (określone) i reżim ten w niemniejszym stopniu odnosi się również do szczególnej skargi o wznowienie postępowania.

W postępowaniu z zażalenia nie ocenia się czy doszło do pokrzywdzenia skarżącej z powodu niezasadnych zarzutów prokuratorskich.

Nie ocenia się też zachowania pracodawcy, w szczególności czy bez zastrzeżeń przyjął zarzuty stawiane skarżącej w postępowaniu karnym.

Zawieszenie postępowania nastąpiło na zgodny wniosek stron a nie z urzędu ze względu na sprawę karną. Podjęcie postępowania zależało zatem od wniosku strony złożonego w terminie.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).